

prima instanță: A. Cucerescu
instanța de apel: N. Vascan, V. Clima, E. Fistican

dosarul nr. 2rc-535/17

DECIZIE

2 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valentina Clevadî
Iuliana Oprea
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Compania de Asigurări „Moldova – Astrovaz” Societatea pe Acțiuni

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Consiliului municipal Chișinău împotriva Companiei de Asigurări „Moldova – Astrovaz” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și rezilierea contractului de locațiune

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, prin care a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a obligat apelantul să achite taxa de stat

constată:

La 27 aprilie 2016, Consiliul municipal Chișinău s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva CA „Moldova – Astrovaz” SA cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și rezilierea contractului de locațiune.

În motivarea acțiunii a invocat că la 29 august 2006, între Consiliul municipal Chișinău, în calitate de locator și CA „Moldova-Astrovaz” SA, în calitate de locatar a fost încheiat contractul de locațiune nr. 3/06/046, potrivit căruia primul a transmis în locațiune încăperile nr. 4-9, 4a, 10, cu altă destinație decât cea locativă situate pe str. A. Șciusev, 42 lit. A.

Menționează că conform pct. 4.1 al contractului, quantumul chiriei anuale a fost stabilit în sumă de 28815,91 lei, iar începând cu 1 ianuarie 2014, în sumă de 21849,69 lei.

Totodată, indică că după modificările operate la pct. 4.1 al contractului, începând cu 28 aprilie 2015, plata chiriei anuale a fost stabilită în mărime de 125545,46 lei, condițiile care au fost acceptate de locatar, fapt ce se confirmă prin semnătura administratorului.

Concomitent susține că la 26 mai 2015, în adresa CA „Moldova – Astrovaz” SA a fost expediată scrisoarea nr. 04-120/372, prin care compania a fost

informată despre modificările operate la quantumul chiriei, solicitând prezența administratorului pentru a încheia în acest sens un acord adițional la contract.

Notează că acordul adițional nu a fost semnat, deoarece CA „Moldova – Astrovaz” SA nu a fost de acord cu prețul chiriei.

Afirmă că încăperile nr. 4-9, 4a, cu altă destinație decât cea locativă de pe str. Șciusev, 42 lit. A, constituie proprietate municipală, iar quantumurile minime ale chiriei au fost stabilite în conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2015.

Mai susține că din moment ce contractul de locațiune este unul sinalagmatic, iar locatorul și-a îndeplinit obligațiunea de a transmite în locațiune încăperile menționate, locatarul este obligat la plata chiriei în termenul prevăzut de contract.

Relatează că conform calculului efectuat în baza Legii bugetului de stat pentru anul 2015 nr. 72 din 12 aprilie 2015 și deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 11/55 din 23 decembrie 2014, restanța la plata chiriei constituie suma de 91149,40 lei.

La fel, indică că în conformitate cu pct. 3.1.1 al contractului, în cazul neachitării la timp a chiriei, se aplică penalitatea în mărime de 0,1 % din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere și, ca urmare, rezilierea contractului.

Reiterează că la 4 februarie 2016, CA „Moldova – Astrovaz” SA a recepționat reclamația prin care a fost solicitat ca în termen de 10 zile, CA „Moldova – Astrovaz” SA să accepte quantumul chiriei anuale, să achite plata restantă pentru chirie în quantum de 91149,40 lei și penalitatea în mărime de 16678,62 lei, să fie reziliat contractul de locațiune și eliberate încăperile, însă careva acțiuni din partea CA „Moldova – Astrovaz” SA nu au fost efectuate.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 512, 572, 887 și 906 Cod civil.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea din contul CA „Moldova – Astrovaz” SA în beneficiul Consiliului municipal Chișinău suma de 107828,02 lei, rezilierea contractului de locațiune, cu eliberarea încăperilor nr. 4-9, 4a, 10, cu altă destinație decât cea locativă de pe str. A. Șciusev, 42 lit. A și restituirea acestora în baza actului de predare-primire.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 1 noiembrie 2016, acțiunea a fost admisă integral.

A fost încasat de la CA „Moldova – Astrovaz” SA în beneficiul Consiliului municipal Chișinău datoria în mărime de 91149,40 lei și penalitatea de întârziere în sumă de 16678,62 lei.

A fost reziliat contractul de locațiune nr. 3/06/046 din 29 august 2006, cu eliberarea încăperilor nr. 4-9, 4a, 10, cu altă destinație decât cea locativă de pe str. A. Șciusev, 42 lit. A și restituirea acestora proprietarului în baza actului de predare-primire.

A fost încasat de la CA „Moldova – Astrovaz” SA în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3234,84 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 30 noiembrie 2016, CA „Moldova – Astrovaz” SA, reprezentată de avocatul Ilie Ceban a declarat apel

nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 1 noiembrie 2016, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii în partea încasării penalității.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 1 martie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivată declarată de CA „Moldova – Astrovaz” SA, s-a comunicat apelantului că urmează să depună apel motivat și să prezinte dovada achitării taxei de stat în sumă de 375,26 lei, fiindu-i acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor până la 24 mai 2017, ora 16:30.

Totodată, a fost explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată ca depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

La 23 mai 2017, CA „Moldova – Astrovaz” SA a depus cerere de apel motivată și cerere cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, a fost respinsă cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat, repetat nu s-a dat curs cererii de apel declarată de CA „Moldova – Astrovaz” SA, s-a comunicat apelantului că necesită până la 14 iunie 2017, ora 14:30, să prezinte dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 375,26 lei, fiindu-i explicat faptul că în cazul în care nu va lichida neajunsurile, cererea de apel nu va fi considerată ca depusă și va fi restituită fără examinare.

La 7 iunie 2017, CA „Moldova – Astrovaz” SA a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 24 mai 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii sub formă de încheiere, prin care apelantul să fie scutit de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Menționează că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece conturile întreprinderii sunt blocate și este imposibilă achitarea taxei de stat.

Astfel, consideră că prin respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, i-a fost îngădit accesul liber la justiție, prevăzut de art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 CtEDO.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 426 al. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată recurentului la 9 iunie 2017 (f. d. 92).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care

urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Actele cauzei atestă că la 30 noiembrie 2016, CA „Moldova – Astrovaz” SA, reprezentată de avocatul Ilie Ceban a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 1 noiembrie 2016, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii în partea încasării penalității.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 1 martie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivată declarată de CA „Moldova – Astrovaz” SA, s-a comunicat apelantului că urmează să depună apel motivat și să prezinte dovada achitării taxei de stat în sumă de 375,26 lei, fiindu-i acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor până la 24 mai 2017, ora 16:30.

Totodată, a fost explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate și nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat, cererea de apel nu va fi considerată ca depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Tot actele cauzei denotă că la 23 mai 2017, CA „Moldova – Astrovaz” SA a depus cerere de apel motivată și cerere cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, a fost respinsă cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat, repetat nu s-a dat curs cererii de apel declarată de CA „Moldova – Astrovaz” SA, s-a comunicat apelantului că necesită până la 14 iunie 2017, ora 14:30, să prezinte dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 375,26 lei, fiindu-i explicat faptul că în cazul în care nu va lichida neajunsurile, cererea de apel nu va fi considerată ca depusă și va fi restituită fără examinare.

În conformitate cu prevederile art. 83 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform dispozițiilor art. 3 alin. (1) lit. a) și lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele cuantumuri pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de

contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil, constituie 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat este de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, mai precizează că potrivit art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Iar articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Prin prisma acestor prevederi legale, instanța de recurs conchide că instanța de apel temeinic și legal a respins cererea CA „Moldova – Astrovaz” SA cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu a dat curs cererii de apel, stabilind apelantului să achite suma taxei de stat în mărime de 375,26 lei.

În acest sens, instanța de recurs reiterează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului dreptul la un tribunal nu este unul absolut, putând fi supus unor limitări diverse atât de ordin pecuniar (plata taxei de stat), cât și procedural (autorizație prealabilă).

Distinct de aceste constatări, Colegiul reține că instanța de apel, la emiterea încheierii din 24 mai 2017, corect a reținut că suma taxei de stat în mărime de 375,26 lei, reieșind din probele prezentate, este una rezonabilă, care urmează a fi achitată de către apelant.

În context, instanța de recurs va remarca ca lipsită de suport susținerea CA „Moldova – Astrovaz” SA cu privire la lipsa surselor financiare, or, argumentele aduse în acest sens, inclusiv faptul că pe conturile bancare a companiei este aplicat sechestru sunt pur declarative, nefiind probate prin careva acte confirmative.

Mai mult că CA „Moldova – Astrovaz” SA nu a prezentat nici alte probe care ar demonstra cu certitudine faptul că societatea nu dispune și de alte surse de venituri, bunuri mobile sau imobile, etc.

Ca consecință, în situația din speță, soluția instanței de apel de acordare CA „Moldova – Astrovaz” SA a unui termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu încalcă dreptul la liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă, cât și de cea internațională.

Aici, instanța de recurs va remarca că Curtea Europeană, prin practica sa constantă, de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane vs United Kingdom 28 mai 1985).

Astfel fiind, în lipsa unor probe pertinente ce ar confirma cu certitudine imposibilitatea achitării taxei de stat, reieșind din situația materială precară, este evident că instanța de apel temeinic și legal a respins cererea CA „Moldova – Astrovaz” SA cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și ca urmare, întemeiat nu a dat curs cererii de apel declarată de CA „Moldova – Astrovaz” SA, acordând termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 375,26 lei.

Față de cele ce preced, instanța de recurs constată ca lipsite de suport argumentele invocate de către recurent, ca urmare, recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din 24 mai 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Compania de Asigurări „Moldova – Astrovaz” Societatea pe Acțiuni.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Consiliului municipal Chișinău împotriva Companiei de Asigurări „Moldova – Astrovaz” Societatea pe Acțiuni cu privire la încasarea datoriei și rezilierea contractului de locațiune.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valentina Clevadi

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu